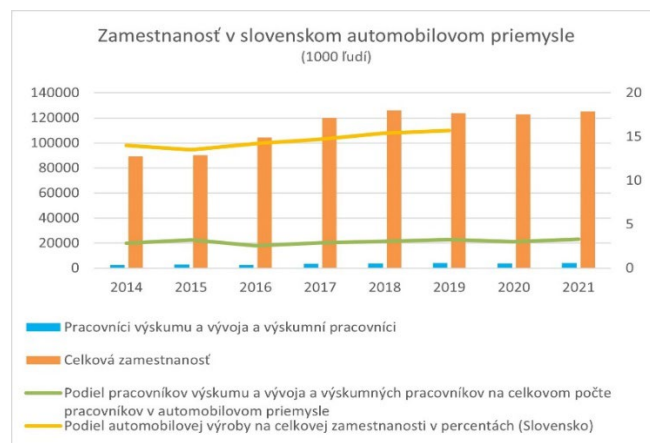

BARMETAL: Digitalizácia, automatizácia a dekarbonizácia (D-A-D): Príležitosť na posilnenie kolektívneho vyjednávania v kovopriemysle (101052331) Hlavné zistenia - Slovensko

Vývoj na Slovensku

Za posledných 20 rokov zaznamenalo Slovensko jeden z najpôsobivejších rastov. Dosiahlo ho vďaka exportne orientovanej priemyselnej výrobe v automobilovom priemysle so zahraničným vlastníctvom. So zintenzívňujúcou sa digitálnou a zelenou transformáciou však táto rozvojová cesta naráža na svoje limity v dôsledku vyčerpania dostupnej kvalifikovanej pracovnej sily, zintenzívnenia demografických trendov a regionálnych rozdielov, nedostatku sociálnych investícií, ako aj investícií do výskumu a inovácií.

Kľúčové výzvy D-A-D v kovopriemysle

- D-A-D výrazne ovplyvňuje dominantnú divíziu kovopriemyslu - automobilový priemysel; postupne sa odráža v zmene dopytu po pracovnej sile smerom k rekvalifikovaným a vysokokvalifikovaným pracovným miestam
- Nedostatok vysokokvalifikovanej pracovnej sily sa ukazuje ako potenciálna prekážka digitálnej a zelenej transformácie podnikov

Úloha sociálnych partnerov pri riešení D-A-D

- D-A-D ako proces nebol plne integrovaný do sociálneho dialógu, avšak diskutuje sa o účinkoch prechodu, konkrétne v oblasti stratégií/politík v oblasti zručností a odbornej prípravy.
- Úloha sociálnych partnerov je obmedzená: Výzvy súvisiace s D-A-D sa riešia prostredníctvom politických nástrojov na vnútroštátnej úrovni alebo v jednotlivých spoločnostiach bez systematického participatívneho sociálneho dialógu.
- Na odvetvovej úrovni odbory presadzujú viac vyjednávania o právach na rekvalifikáciu/odbornú prípravu.

D-A-D na podnikovej úrovni

- Podniky pristupujú k pracovným aspektom D-A-D skôr v kontexte meniacich sa požiadaviek na zručnosti než ako k organizácii práce a kvalite práce
- Podniky uznávajú dôležitosť rekvalifikácie, avšak uplatňujú individuálny prístup a vytvárajú interné programy odbornej prípravy.
- Nedostatok pracovnej sily a zručností vytvára príležitosti na rekvalifikáciu/nadstavbu kvalifikácie pracovníkov, a to tak z hľadiska počtu programov, ako aj oprávnenosti.

Kolektívne vyjednanie v podnikoch

- Podnikové vyjednanie je len zriedkavo miestom pre zavedenie tém súvisiacich s D-A-D: pri vyjednaní dominujú základné témy, ako je zvyšovanie miezd a pracovné podmienky.
- Manažment má plnú voľnosť pri formovaní rekvalifikácie a zdráha sa zavádzať ustanovenia o rekvalifikácii do dohôd o pracovnej činnosti z dôvodu nákladov.
- Odbory si uvedomujú význam rekvalifikácie pracovníkov v kontexte D-A-D, nepatrí však medzi priority vyjednávania, pretože znamená kompromis so zvyšovaním miezd a príplatkov v dohodách o pracovnej činnosti.

Kľúčové odporúčania/Hlavné poslanstvo/Doplňujúce zistenia

- Tematizovanie témy rekvalifikácie/vyššej kvalifikácie/odborného vzdelávania v kolektívnom vyjednaní v automobilovom priemysle na odvetvovej i podnikovej úrovni
Systematické zapojenie sociálnych partnerov do tvorby politiky vyplývajúcej z D-A-D zosúladenej s úsilím o kolektívne vyjednanie